

Aan de raad van de gemeente Amersfoort
Postbus 4000
3800 EA AMERSFOORT

DATUM	18 december 2014	TEAM	BDO/BIN (Financieel toezicht lokale overheden)
NUMMER	8111CB8B	REFERENTIE	J.H. de Reuver
UW BRIEF VAN	13-11-2014 (mail FV)	DOORKIESNUMMER	030-2582836
UW NUMMER		E-MAILADRES	jan.de.reuver@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	Samenvatting bestuurlijk overleg 16 december jl.	ONDERWERP	Toezichtsbeslissing 2015

Geachte raad,

Met deze brief willen wij u informeren over de toezichtsbeslissing die we hebben genomen voor de gemeente Amersfoort, mede naar aanleiding van het overleg wat op 16 december jl. heeft plaatsgevonden tussen onze portefeuillehouder Financieel Toezicht en uw raadscommissie Begroting en Verantwoording.

Besluit toezichtregime 2015

Wij stellen vast dat de programmabegroting 2015/meerjarenraming 2016-2018 niet structureel en reëel in evenwicht is. Daarnaast is er een aantal kwalitatieve aspecten (zie onderdeel beoordeling (meerjaren)begroting 2015-2018) aan de orde m.b.t. het financiële beeld van de gemeente welke geen positieve invloed hebben op het begrotingsbeeld 2015-2018 van de gemeente. Wij hebben op 18 december 2014 besloten dat uw gemeente voor het begrotingsjaar 2015 onder *preventief toezicht* wordt gesteld. Hieronder zullen we dit besluit toelichten.

Financieel toezicht – algemeen

De provincie heeft als wettelijke taak financieel toezicht te houden op de gemeenten en samenwerkingsverbanden van gemeenten. Dit is bepaald in de gemeentewet. Wij toetsen de financiële situatie aan de hand van de meerjarenbegrotingen en jaarrekeningen. Indien de begroting naar ons oordeel niet in evenwicht is en het niet aannemelijk is dat een evenwicht in de eerstvolgende jaren tot stand komt stellen wij preventief toezicht in. Dit betekent dat de gemeentebegroting en de begrotingswijzigingen vooraf goedkeuring van ons college behoeven. Wij toetsen of de begroting of een begrotingswijziging in strijd is met het recht of het algemene financiële belang is.

In ons "Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader" (kwestie van evenwicht) hebben wij uitwerking gegeven aan de bepalingen waar de financiële stukken aan moeten voldoen, waarbij onder meer is aangegeven dat een begrotingsevenwicht structureel en reëel van aard moet zijn.

Indien de begroting 2015 niet structureel en reëel sluitend is, maar wel in het begrotingsjaar 2018, dan is er volgens artikel 203, lid 1 van de Gemeentewet nog steeds sprake van begrotingsevenwicht. Een gemeente komt in dat geval in aanmerking voor repressief -terughoudend- toezicht.

Daarnaast is in IPO verband (de gezamenlijke financieel toezichthouders), evenals voorgaande jaren, nadere afspraken gemaakt over de wijze van beoordelen van de gemeentelijke (meerjaren)begroting 2015 – 2018. Een van die afspraken is dat ramingen in verband met bezuinigingen of ombuigingen zijn toegestaan, als door uw raad uitspraak gedaan is over de invulling van de diverse bezuinigingen en de bezuinigingsmaatregelen concreet op programmaniveau zijn ingevuld. Een andere afspraak is dat voor wat betreft de raming van de

algemene uitkering uit het gemeentefonds uitgegaan wordt bij de beoordeling van de mei-circulaire 2014 en de daarin opgenomen uitkeringsfactoren.

Beoordeling (meerjaren)begroting 2015-2018

De programmabegroting 2015 van uw gemeente en het hierin opgenomen meerjarenperspectief is beoordeeld aan de hand van het "Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader" 2014. Dit mede ook aan de hand van onze begrotingsrichtlijnenbrief van 17 februari 2014.

Wij hebben geconstateerd dat:

- Voor alle jaren (2015-2018) er geen sprake is van een structureel en reëel sluitende begroting;
- Een omvangrijke ombuigingsoperatie aan de orde is gelet op de uitkomsten van de meerjarenraming.
- Taakstelling voor onderwijshuisvesting en vastgoed niet voldoende concreet en plausibel zijn ingevuld (haalbaarheid, hardheid en tijdigheid);
- De begroting onvoldoende een totaalbeeld en samenhang geeft van de financiële situatie van Amersfoort en niet voldoet aan gestelde in artikel 3 van de begrotingsvoorschriften (BBV);
- Een beperkte eigen vermogenspositie waardoor tegenvallers en risico's niet meer kunnen worden opgevangen;
- Een ontoereikendheid van de reserve kapitaallasten ter dekking van de geormerkte kapitaallasten
- Negatieve reserves en voorzieningen waaruit onttrekkingen plaatsvinden;
- Oplopende verslechtering van de weerstandratio waardoor deze ratio uitkomt onder het door u vastgestelde beleidsuitgangspunt van 1,0 over de jaren 2016 t/m 2018;
- Vanuit het beheerplan wegen er in de begroting 2015-2018 geen investeringen zijn opgenomen voor groot onderhoud en bij onderhoud gebouwen de lasten voor de renovatie van het Stadhuiscomplex niet volledig financieel zijn vertaald in de begrotingsramingen;
- Een omvangrijke schuldenpositie waardoor de flexibiliteit in de begroting wordt beperkt;
- Risico's in de grondexploitatie, Sociaal Domein, algemene uitkering en ontvlechting gemeenschappelijke regeling Servicebureau Gemeenten.

Bestuurlijk overleg 16 december 2014

In het bestuurlijk overleg gehouden op 16 december jl. tussen de portefeuillehouder financieel toezicht en uw raadscommissie Begroting en Verantwoording is gesproken over ons voornemen tot dit besluit en de financiële situatie van de gemeente Amersfoort. In dit overleg is naar voren gekomen dat uw raad daadwerkelijk stappen gaat zetten om vanaf de begroting 2016 tot een structureel en reëel sluitende (meerjaren)begroting te komen.

Wij spreken hierbij onze waardering uit over de voortvarende wijze waarop uw raad een en ander wil aanpakken en hebben er vertrouwen in dat hiermee ons besluit tot preventief toezicht in de praktijk van korte duur zal zijn. Hoewel het preventief toezicht formeel voor een jaar wordt ingesteld, zullen wij wanneer er in het eerste kwartaal een herstelbegroting aan ons wordt voorgelegd waarmee wij kunnen instemmen, daarna de werkwijze hanteren zoals we die ook toepassen bij het reguliere, repressieve, toezicht. Mocht er in het eerste kwartaal aan de uitgaven kant problemen voordoen dan heeft de portefeuillehouder toegezegd bereid te zijn hierover met u in gesprek te gaan.

Wij hechten aan een gedegen herstelbegroting in het eerste kwartaal van 2015. Wij begrijpen dat hiervoor een proces ingericht dient te worden waarbij u misschien meer kansen kan benutten om te zorgen voor een duurzaam financieel herstel van de gemeente Amersfoort richting de toekomst. Uiteraard begrijpen wij dat dit tijd kost. Graag willen wij aangesloten zijn bij uw hersteltraject in 2015 zodat wij bij de beoordeling van de begroting 2016-2019 tijdig kunnen vaststellen of de begroting structureel en reëel in evenwicht is en voldoet aan de kwalitatieve aspecten (plausibiliteit en realiteit van de begrotingsramingen).

Op basis van de door uw raad vastgestelde begroting 2015-2018 heeft de portefeuillehouder, hiertoe gemandateerd door ons college besloten het voorgenomen besluit niet te herzien. Dit om reden dat het herstel van de begroting 2015 na 1 januari 2015 pas zal gaan plaatsvinden.

De samenvatting van genoemd bestuurlijk overleg doen wij u hierbij ter kennisneming toekomen. Het instellen van preventief toezicht betekent dat de begroting 2015 en begrotingswijzigingen, dienstjaar 2015 van uw gemeente de goedkeuring behoeven van ons college.

Toestemming tot het aangaan van verplichtingen

Aangezien uw begroting op dit moment niet aan de voorwaarden voor goedkeuring voldoet, mogen door uw gemeente geen verplichtingen worden aangegaan zonder onze toestemming (artikel 208, lid I Gemeentewet). In dit kader geven wij voorsnog toestemming voor het aangaan van verplichtingen tot 4/12e gedeelte van de bedragen zoals opgenomen in de begroting 2014 met de daarbij behorende begrotingswijzigingen, met uitzondering van:

1. verplichtingen die (op jaarbasis) gegarandeerd leiden tot tenminste een gelijk bedrag aan baten, waarvoor geldt dat verplichtingen mogen worden aangegaan tot het maximum van in de begroting 2014 opgenomen lasten;
2. lasten die leiden tot een vermindering van de algemene reserve, waarvoor geldt dat ter zake geen enkele verplichting mag worden aangegaan;
3. lasten en verplichtingen betrekking hebben op de uitvoering van het Sociaal Domein per 1 januari 2015 binnen de budgetten die hiervoor via de Algemene Uitkering door het Rijk aan de gemeente beschikbaar zijn gesteld.

Aanvullend geldt dat voor verplichtingen die samenhangen met dringende spoed of met een wettelijke verplichting de bovenstaande beperkingen betreffende het aangaan van verplichtingen niet gelden, wat wil zeggen dat ter zake verplichtingen mogen worden aangegaan ter hoogte van de bedragen zoals opgenomen in de begroting 2014.

Wij gaan er vanuit dat uw raad besluiten neemt gericht op herstel van het structureel en reëel begrotingsevenwicht 2015 met inbegrip van de door ons gemaakte kwalitatieve opmerkingen. Conform artikel 10:31 lid 1 van de Algemene Wet Bestuursrecht dient dit te gebeuren vóór 1 april 2015. Het alsnog goedkeuren van uw programmabegroting 2015 stellen wij afhankelijk van de resultaten van uw besluitvorming hierover. Indien de programmabegroting 2015 alsnog door ons wordt goedgekeurd dan zal de toezichthouder direct het besluit nemen om het preventieve toezicht gedurende het jaar 2015 te beëindigen conform artikel 203, lid 5 van de Gemeentewet.

Tot slot

Een afschrift van deze brief zenden wij naar het college van burgemeester en wethouders.

Hoogachtend,
gedeputeerde staten van Utrecht,
namens hen,

J.W.R. van Lunteren,
Gedeputeerde Mobiliteit, Economie en Financiën

Belanghebbenden kunnen op grond van de Algemene wet bestuursrecht binnen 6 weken na de datum van verzending of uitreiking van dit besluit daartegen bezwaar maken door het indienen van een gemotiveerd bezwaarschrift. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan:

Gedeputeerde Staten van Utrecht, t.a.v. de secretaris van de Adviescommissie bezwaarschriften van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Indien bezwaar is gemaakt kan ook om een voorlopige voorziening worden gevraagd, als er tijdelijke maatregelen nodig zijn waarmee niet tot de beslissing op het bezwaarschrift kan worden gewacht. Het verzoek moet worden gedaan bij de Voorzieningenrechter van de Sector bestuursrecht van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht. Bij het verzoek om voorlopige voorziening moet een kopie van het bezwaarschrift worden gevoegd. Voor de behandeling van een verzoek om voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.